

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične števe se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, St. Petru, Pistoiji, Sezani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolmini, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele števe po 5 nvč. (10 stot.).

OLASJE SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolene. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, smrtne, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 10 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka naslednja vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolnjenega naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdajo „EDINOSTI“ stane: celotno letno K 5.20, pol leta 2.60.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nepravilna pisma se ne sprejemajo in ne vračajo se ne vračajo. Naročnino, oglašje in reklamacije je pošiljati na upravo lista.

UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18.

Pešino-hranilni račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

Brzjavne vesti.

Štrajk.

DUNAJ, 25. — Listi poročajo in Biale: V premogovnikih v Sierzi in Tencziku ter v cinovih rudokopih v Krzi štrajka 19.000 delavcev, ki zahtevajo povišanje plače. Delavci v rudokopih v Javorznu, 4500 mož, se jim baje pridružijo.

Iz Bolgarije.

SOFIJA, 24. — Danes so v Ruščuku povodno 32letnice brambe klancu na Šipki slovesno odkrili spomenik. Spomenik je kakor zastopnik carja Ferdinanda odkril generalni major Botev. Navzoči so bili ministri, zastopniki armade, konzularni zbor, mestne oblasti, odposlanstva romunskih dobrovoljcev in vseh še živih bolgarskih dobrovoljcev, med temi dve ženski. Na slavnosti je bilo več govorov. Od romunskih in bolgarskih dobrovoljcev so bile odposlane navdušene brzjavke carju Ferdinandu, carju Nikolaju, romunskemu kralju Karolu in generalu Skoletovu, ki je leta 1877. poveljeval zbor dobrovoljcev.

Peklenski stroj v poštnem omotu.

KOŠICE 24. Tukajšnji novedelski vojni sodnik Matyas je prejel danes a pošto mali zabojček iz Budimpešte, na kateri je bil zabeležen kakor odposilatelj dvorni juvelir Bara a kakor vsebina je bilo naznačeno srebro v vrednosti 200 K. Ker ni sodnik ničesar naročil, je bil silno iznenaden, ali kar je bila pošiljatelj označena z njegovo adresno, jo je vendar le vprejel ter šel v svojo sobo, da jo odpre. Odstranivši pokrovo zabojčka, je našel drugi zaprt zabojček. Ko je hotel ta zabojček odpreti, se je pripetila silna eksplozija, valed katere je bil sodnik vržen v kot sobe ter je zadobil hude opekline na rokah, obrazu in prsih. Pisalna miza in stol in vse reči, ki so bile v sobi, so bile povsem razbite na kose. Isto tako je bilo valed poka v sedelnih sobah razmetano po tleh vse pohištvo.

Na detonacijo se je zbralo pred hišo mnogo ljudi, ki so vdrli v stanovanje in prožili sodniku prvo pomoč. Redarstvo je ugotovilo, da je bil usodni zabojček oddan na pošto v Budimpešti dne 23. t. m. ob 4. uri popoldne. Od pošiljatelju ni nikake sledi. Sodnik Matyas, ki je bil zavišan, ni mogel o stvari ničesar reči. Redarstvo je o tem obvestilo vojaško oblastnijo, ki je od svoje strani zavkazala strogo preiskavo.

Potres v Italiji.

SIENA, 25. — Ob 1 uri 29' zjutraj je bilo čuti tukaj zelo močan potresni sunek. ki so mu sledila še dva, tudi močna sunka. Prebivalstvo je bežalo na plano. Druge nesreče ni bilo. V Buon Convento se je podalo nekoliko hiš, eno oseba je bila ubita, več pa ranjenih. V San Lorenzo in Merse so se zrušile skoraj vse hiše, mnogo oseb je bilo ranjenih. Iz drugih glavnih krajev sienske pokrajine poročajo tudi o močnem potresnem sunku, vendar ni nihče ponesrečil.

PIOMBINO, 25. — Ob 1 uri 25 min. zjutraj je bilo čuti močan, valovit potresni sunek, ki se je pet minut pozneje ponovil. Prebivalstvo je zbežalo iz hiš.

RIM, 25. — Glasom neke brzjavke prefekta v Sieni je škoda provzročena od potresa manjša nego se je v začetku mislilo.

PODLISTEK

M. H. — Novakov:

Študent Nace in njegova Anka.

(Žalostna zgodba iz šenttroške fare.)

„In vi, gospod Nace — nič?!“ je vprašal učitelj radovedno.

„Ne, gospod učitelj: danes nisem razpoložen... Kako ti kaj ugeja plesati ob tej godbi, Anka?“ in Nace se je okrenil proti Anki.

„Res, lepo se pleše ob tej godbi... In ti, Nace, zakaj ne plešeš?“ in malomarne so bile Ankinе besede.

„O Anka, le raduj se... Toda veruj mi, da mi je danes zelo čudno pri srcu...“ in Nace je izpraznil kupico, v dušku jo je izpreznil in zavzdihnil.

In ure so potekale: sedma, osma, deveta... Igral je gramofon, igral se je učitelj v svojo gitaro, util je družbo umetne plesne, in vrhu vsega je imel gospod Mažar dolg in krasen govor, poln fraz in ljubeznivih besed, katerim je hvalil Naceta... Vsi so bili židane volje, le Nacetu je bilo nekam čudno... O polnčeti so se spravili: vsak na svoj dom... Nace je spremljal Anko in skoro vsi

V Buon Convento so bili odposlani vojniki in vojaški šotori. Ministerstvo za notranje stvari je odposlalo ra lice mesta generalnega inspektorja. Potresni sunek so čuli tudi v Florenci in Grosellu, kjer pa ni napravil nikake škode.

TRST, 25. — Na tukajšnjem c. kr. pomorskem observatoriju so v minoli noči potresni aparati zabeležili dva bližnja potresa. Začetek prvega ob 1 uri 22' 56", maksimum ob 1 uri 24' 15", konec ob 1 uri 30'. Drugi malo slabši je prišel ob 1 uri 30' 35", maksimum ob 1 uri 30' 35", konec ob 1 uri 36" po noči. Oba potresa imata skupno ognjišče, ki je oddaljeno od tukaj okoli 600 kilometrov.

DUNAJ, 25. — Potresni aparati c. kr. centralnega zavoda za meteorologijo in geodinamiko so zabeležili danes zjutraj precej močan potres v daljavi kakih 500 km. Začetek ob 1 uri 23', maksimum zemeljskega gibanja ob 1 uri 26', konec ob 2 uri zjutraj.

Velika nesreča na morju pri Montevideo.

MONTEVIDEO, 25. — Od pašezirjev potopljenega parnika „Columbia“ so se rešili oni, ki so zamogli splezati na jambore. Rešila se je tudi skoraj vsa posadka ladije.

Utonilo je mnogo žensk in otrok. Vhod v pristanišče je deloma zaprt po potopljeni ladiji „Columbia“. Parnik „Schlesien“, ki je le malo poškodovan, so oblastniji pridržale tukaj.

Na „Columbiji“ sta bila 102 pasežirja in 48 mož posadke. Ladiji sta trčili skupaj ob 6. uri zjutraj med silnim nalivom. „Columbia“ je plula v zunanjo pristanišče, dočim je „Schlesien“ odhajala iz pristanišča „Columbia“ je bila prerezana na dva dela. Spreddnji del se je takoj pogreznil, dočim je zadnji polovica še nekoliko časa plavala na moraki gladini. Večino pasežirjev je dohitela katastrofa, ko so se spali. Nastala je grozna zmešnjava. Mali parniki so takoj hiteli na smesto nesreče, da pomagajo reševati. Viharno morje je pa reševanje jako otežalo. Rešilo se je baje 70 oseb. Sreče pretresajoči prizori, ki so se odigrali za časa nesreče, so silno razburili tukajšnje prebivalstvo.

MONTEVIDEO, 25. — S parnika „Columbia“, ki se je potopil v petih minutah, so se rešile le tri ženske. Posadka angleškega parnika „Amethyt“ je rešila mnogo oseb. Vkljub veliki skrbi jih je vendar od rešenih oseb umrlo sedem, med temi trije otroci, kajti skoraj vsi so bili le na polovico oblečeni. Neki mali otrok je rešil še nekega drugega.

LONDON, 24. — Neko Lloydovo poročilo iz Montevideo ceni število utopljenih pasežirjev na 30.

Kreta.

ATENE, 24. — Iz Kaneje poročajo, da je na otoku Kreta razvešana grška zastava še vedno na 247 javnih posopljih.

ATENE 25. Iz Retimna na Kreti javljajo, da se tamošnji kristijani maščujejo za protigrški boj kot v Turčiji a tem, da bojkotirajo od svoje strani turške prodajalnice v mestu. Provizorična vlada je pa izdala stroge ukaze proti bojkotu.

Atene, 25. — V faleronski zaliv je priplula angleška eskadra pod poveljstvom podadmirala Gullandana.

pot je molčal... Strastno jo je poljubil, ko sta se proslavljala, zavzdihnil in odšel... —

Trkal je nekdo ono noč na Ankino okno in sanjavo je drhtela gitara med zelenjem... Sklenila je Anka roke in se akrla pod odejo... —

In čez teden dni se je Nace odpeljal... —

IV.

In Nace je študiral v mestu — študiral zadnje leto: bil je v osmi latinaki. Dolgočasno in mučno mu je bilo mesto z vsem svojim šumom in ropotom, vse tuje in sovražne so ležale pred njim visoke hiše, kadeče so tvornice, in tudi obrzi, ki jih je srečaval po ulicah so mu bili zoperni, tuji... Nesrečnega se je čutil med temi ljudmi, med temi hišami, in vedno in vedno je hrepenel po domači vasi, po žitnih njivah, ki šumijo za njo, in njegovo hrepenenje je bilo vsakokrat začelo in končalo pri beli hišici, polni nagelnovega duha... „Kako je v domači vasi, kako z Anko?...“ Mu je li šlo vedno zvesta?... Dubival je sicer izprva od nje rožnata pisma, potresena z nagelnovim cvetjem in rožmarinovimi lističi, polna vdane ljubezni in visokega hrepenenja — edini klic iz domovine, toda tudi ta klic je počasi zamiral kakor jadro, ki se ziblje proti zapadu; ves tih je brnel v pozni polnočni uri, toda zamrl je klic popolnoma in Nace je bil žalosten: Ankina pisma so popolnoma izostala... In to se je zgodilo mesec dni pred Veliko

Inomost, 25. — Blizu Griessa pri Bolcanu se je italijanski odvetnik Piazza iz Trstisa a svojim kolesom strmoglavil v globočino. Bil je takoj mrtev.

Dunaj, 25. — V Krakovu je danes umrl v starosti 69 let provincijal avstro-čelke redovne provincije usmiljenih bratov o. Edward Stur. O. Stur je na svojem vizitacijem potovanju težko obolel.

Berolin, 25. — Danes zjutraj je bil v ječi v Pözensoe obglavljen Rihard Henkel, mošček dunajskega juvelirja Frankfurterja.

Biala, 25. — Vest o izbruhu štrajka v tukajšnjih premogovnikih, je brez vsake podlage.

TURČIJA.

CARIGRAD, 25. — Valed zakona o reviziji vojaških stopinj in čina mnogih visokih častnikov, ki so pod Abdul Hamidovo vlado avancirali, so bili sedaj mnogi častniki degradirani za dve, tri in celo štiri stopinje.

CARIGRAD, 25. — Veliki generalni štab proučava ureditev meje ob avstrijsko-turški meji sedelovanjem turških častnikov črnogorske obmejne komisije.

Boji med turškimi četami in Albanci. **SOLUN, 25.** — Pri Rogovu je prišlo do krvavega spopada med četami in Albanci, v katerem so baje prvi izgubili topove.

SKOPLJE, 25. — Vlada namerava poslati v severno Albanijo nadaljne čete. Uporniki so izključno iz najnižih ljudskih slojev in iz najdivjih rodov. Treba bo razsežne vojaške akcije. Vršijo se pojanja radi proglajenja naglega sode.

Prevoz smodnika za Srbijo.

CARIGRAD 25. Listi poročajo, da je Turčija dovolila Srbiji prevoz 250 ton brezdimnega smodnika.

Odtrganje Albancev od grškega patrijarhata v Carigradu.

SOLUN 25. Albanci grško-pravoslavne vere imeli bodo v kratkem shod, na katerem bodo sklenili svoj odstop od grškega patrijarhata, ker jim ni bilo dovoljeno, da bi se posluževali pri službi božji svojega jezika.

PERZIJA.

Velika poverjenja v državnem gospodarstvu.

CARIGRAD 24. — Na podlagi poročil listov iz Teherana je postavila nova vlada preiskovalno komisijo za pregledanje dohodkov in izdatkov zadnjih dveh let v perzijski državni upravi. Preiskovalna komisija je sedaj končala svoje delo. V kolikor se je moglo dokazati, znaša primanjkljaj v letu 1907, 700 milijonov in v letu 1908, 900 milijonov frankov. Šest desetina vseh državnih dohodkov se je porabilo na šahovem dvoru. Poročilo bo izročeno novemu parlamentu.

ŠPANIJA.

MADRID, 25. — Minister za notranje stvari je imel z izvanrednim marokanskim odposlanstvom konferenco.

Plenjenje in požiganje samostanov.

MADRID 25. Minolo sredo je bil zopet napravljen poskus, da bi se oplenilo in zažgalo samostan Jezusa in Marije. Ko bi se bilo imelo zažgati olje, je prišlo vojaštvo, ki je ustrelilo trikrat v množico. Obležalo je na mestu 5 mrtvih in 21 ranjenih. Po drugih

poročilih se nadaljuje z zapiranjem in hišnimi preiskavami pri ljudeh, ki so osumljeni, da so se kakoršibilo vdaleževali zadnjih nemikov. Vse osebe, pri katerih se dobi predmete, ki so bili preje očitno last samostancev, se brez drugega zapre.

Slov. akad. fer. društvo „Balkan“ v Trstu

(Dalje.)

Poročilo odseka za ljudske knjižnice omenja, da valed pičlih dohodkov ni bilo možno razvijati tako živahnega dela, kakor smo želeli. Knjige raznih knjižnic smo po potrebi medsebojno zamenjavali. Vse knjižnice vpravajo zadovoljivo. Boriti se nam je vedno z eno težkočo: s pomanjkanjem knjig. Par statističnih podatkov: 1.) Knjižnico v Kropljah (ustan. 20. maja 1909, pomnožena 11. julija) šteje knjig 115. Vpisalo se je 73 členov, od teh pa je bilo 43 čitateljev, ker se ostali v tem času ne morejo baviti s čitvom. Knjig se je prečitalo do 11. julija (do spolnitve knjižnice) od 83 knjig 68; prečitane so bile 125 krat, povprečno torej vsaka knjiga 2 krat. Dohodki knjižnice K 14'80, prispevek domačega društva K 40'—, skupaj K 54'80.

2.) Knjižnica v Koprivi (ustan. 13. sept. 1908.) ima 63 knjig; čitateljev 32. Knjige so se čitale 140 krat, povprečno vsaka 8 krat. Prečitanih knjig 58. Knjižnica je nesla K 5'52; prispevek domačega društva „Zarja“ K 20'—, skupaj K 25'52.

3.) Knjižnica v Rocolu šteje 80 knjig. Čitateljev 25. Knjig prečitanih 77, in sicer 220 krat. Povprečno vsaka knjiga torej 3 krat. Dohodki v tem letu K 15'60.

4.) Knjižnica v Bazovici ima 146 knjig. Čitateljev 109. Prečitale so se knjige 833 krat, vsaka knjiga povprečno 7 krat. Dohodki tega leta K 30'70.

5.) Knjižnica na Opčinah ima po preureditvi 132 knjig. Čitateljev 100. Čitale so se knjige 986 krat, vsaka povprečno 9'05 krat. Dohodkov K 16'34.

6.) Knjižnica pri sv. Ivanu šteje 176 knjig. Čitateljev 88. Izposojene knjige 1300 krat, vsaka knjiga povprečno 7 krat. Dohodkov K 22'42. (Ta knjižnica je imela nekaj odsek na Vrdeh, kamor so se tudi posojale knjige).

Vseh knjig v šestih ljudskih knjižnicah je torej 712, ki so bile čitane 3461 krat od 397 čitateljev. Povprečno se je čitala vsaka knjiga 8 krat.

Nagrade so se razdelile na Opčinah in pri sv. Ivanu, ter so bodo v najkrajšem času v Rocolu in v Bazovici.

Nagrade so dela slov. pesnikov. Trije najboljši čitatelji dobe po tri knjige vsaki.

Poročilo se zahvaljuje vsem darovalcem knjig, posebno vnetemu pospeševalcu naših knjižnic, g. dr. Mihaelu Trudnu. Bagajna knjižnic je imela:

dohodkov	K 661'99
stroškov	„ 450'75
prebitka	K 211'24

Dohodki so bili: od ljudskih knjižnic K 113'37; od društvenih prireditelj in veselje K 249'—; od blokov K 8'30, od darov K 182'70, od prebitka iz l. 1907, 1908. K 108'62. Celoletni promet K 1112'74.

vedno redkejša, in konečno se popolnoma izostala, zamrla — kakor klic... In to se je zgodilo mesec dni pred Veliko nočjo, ko so brneli zvončki preko zabratlih poljan... —

Tako so prišle Velikonočne počitnice! — Oblačen in pust pomladanski dan je slonel v vsej svoji zaspanosti in dolgočasti nad pokrajino, ko se je Nace pripeljal v domačo vas: upognjen, kakor starček je bil njegov hrbet in njegova lica so bila izpitana... Njegov je vozil hlapec Jože od postaje v vas, pusil iz svoje pipice-kovanke in pravil Nacetu zgodbo o študentu, ki je šel radi nesrečne ljubezni ves razočaran nad podlim svetom — v lemenat. Skrivnostno in tiho je pravil Jože žalostno zgodbo in malomarno je žvižgal njegov bič po zraku, čudno zvenel med pripovedovanjem njegov „bišaboh...“ Z nemirnim srcem ga je poslušal študent in čudno se je zdrznil, ko se je zasvetila kmec vasi bela hišica: nagelnov in rožmarinčica ni bilo na oknu, le par praznih razbitih loncev in kupček zemlje je samevalo v koticu... Čudno se je zdrznil Nace, in konj je zahrskal in pihel... Hlapec se je ozrl na študenta in iztresel iz svoje pipice... —

Vox se je ustavil in Nace je izstopil... „O — Ignac!“

„O — mamka!“

(Zvršetak pride.)

Poročilo „juridičnega kluba“ omenja poleg že imenovanega g. dr. Ivana Grkoviča med darovalci tudi g. Vekoslava Keršovana, c. k. polic. komisarja, in člana društva g. dra. Maksa Obernela, vatanovitelja in prvega načelnika tega kluba. Društvo „Slov. Pravnik“ nam pošilja brezplačno svoj list ter nam je darovalo vse prejšnje letnike lista. Srčna hvala vsem!

Primanjkuje pa klubu „učnih“ knjig; blagajna klubova je prazna. Predavanja v klubu so bila tri.

Po absolutoriju se je volil novi odbor, ki se je konstituiral, kakor je bilo javljeno v „Edinosti“ od 19. t. m.

To poročilo ni morda namenjeno kakor kako hvalisanje ali povzdigovanje društva. Ne! Pisec tega poročila je smatral za svojo dolžnost, poročati slov. tržaški javnosti o žitju in bitju tistega dela naroda, o katerem se pravi, da je njegova bodočnost. Za dolžnost je pa smatral to posebno v očigled mnogim trditvam in nesporazumljenjem glede akad. del. dr. „Balkan“. Javno in očitno je naše delo; odkrito naj bo vsakemu! Mislilo se je (in še dandanas marsikdo misli), da „študentje“ ne znajo drugega nego pevati in popivati in — plesati. Morda se je predstojatelju poročilo posrečilo dokazati, da znajo in hočejo tudi kaj drugega. Če pa so mladi ljudje včasih veseli — je to lepo in dobro znamenje njih zdravia in dobrovolje in drugega nič.

Delovanje akad. fer. društva je predvsem kulturno, kakor stanovska organizacija izvršuje potom sestankov, predavanj, „Podpornega sklada“, „Juridičnega kluba“ in juridične knjižnice dolžnost napram samemu sebi. Z ljudskimi knjižnicami pa svojo dolžnost do svojega naroda. K temu delu naj se še pridružio v prihodnje „ljudska predavanja“ in delo bo vsestransko in izpopolnjeno organizirano na zunan in na znotraj.

Društvo si je v avstriji, da je vse zapričeto delo šele v povojih in da je je treba poglobiti in razširiti.

Novi odbor hoče tozadevno biti gotovo zvest naslednik prejšnjim. Zato pa akad. fer. dr. „Balkan“ zasluži in si želi simpatij in podpore slovenske in sploh slovanske javnosti v Trstu in okolici. Moralna in gnotna pomoč je jednako potrebna.

Z delom pomagajmo sebi in narodu!

Javni shod v Mačkolljah

dne 22. avgusta 1909.

(Dalje.)

Besedo je povzel — živahno pozdravljen — deželni poslanec J. Pangerc, ki je govoril sledeče:

Predragi volilci! Vretna vaših želji, prišel sem med vas, kar sem storil tem rajše, ker mi je prilika, da se vam zahvalim na zupanju, ki ste mi je izkazali s tem, da ste me spravili v družbo tiste devetnajstice, ki ekzistira samo v — osemnajstici. Kakor vam je znano, bi morali imeti mi Slovenci in Hrvatje v istem delnem zboru 19 poslancev, ali Italijani so nas že na volitvah ogoljufali za enega poslanca. Mi Hrvatje in Slovenci smo torej šli v nov deželni zbor mesto v devetnajstici, samo v osemnajstici. Da bi govoril o volilnem boju na zadnjih deželnozbornih volitvah, mi se vidi nepotrebno, ker vam je vsem v živem spominu. Bil je žalosten pojav, ta zadnja volilna borba, v kateri so se gotovi ljudje posluževali vseh možnih agitacijskih sredstev — tudi nepoštenih — proti kandidatom političnega društva za Hrvate in Slovence v Istri! Vi, spoštovani volilci, ste pa dokazali na najslabši način, da nečete razdora, (Viharno, opetovano odobravanje), ki bi ga gotove osebe hotele zvesti med narod.

O delovanju v deželnem zboru nimam za sedaj še kaj več poročati.

Deželni zbor je bil sklican v prvo sejo dne 22. julija. V tej prvi seji je bil voljen samo verifikacijski odtok za potrditev volitev.

Potem se ni vršila devet dni nikakarsa. Vršila so se pa mej tem pogajanja med Italijani in nami glede nadaljnjega delovanja deželnega zbora. Ko smo se sestali dne 31. julija v drugo sejo, izvolili smo deželni odbor, v katerem sta sedaj tudi dva naša moža. To je veličasten dogodek za našo latio, kajti v bodoče Italijani ne bodo več mogli gospodariti po svoji volji, kakor so dosedaj. Ob enem pa smo sklenili v prvi seji nujne predloge glede podpore v lajšanje bede. Poleg tega pa smo sklenili dogovor, ki je žalosten znak razmer v naši Istri. Po tem dogovoru, bi se imela namreč po vsej deželi izvršiti nova razdelitev občin, oziroma zaokroženje občin po narodnosti, a zato bi se v vsej deželi ne imele vršiti skozi 6 let v nobeni občini nove volitve. Italijani se namreč boje, da izgube v bližnjem času več občin, ki se nahajajo sedaj v njih rokah. Zato silijo v delitev občin. Pravijo pri tem, da ljudstvo zahteva to; v resnici pa zahteva to delitev le vladajoča italijanska klika, ki se boji za svoje nadvlado. Ipak smo se mi končno morali udati zahtevi Italijanov v toliko, da smo v principu pritrili zahtevi po delitvi občin, ker nam je moralo biti pred vsem ležeče na tem, da se konstituirajo deželni odbor, ker sicer bi bili Italijani ostali še naprej sami na krmilu dežele, bili

bi sami gospodarili z deželnim denarjem, a deželni zbor bi ne bil prišel do delovanja! Ljudstvo bi bilo torej trpelo neizmerno škodo. Le zato, da smo spravili svoje ljudi v deželni odbor in da smo omogočili prepotrebno delovanje deželnega zbora, od katerega pričakuje ljudstvo po vsej deželi nujne podpore, smo se torej udali, da smo sprejeli oni, po Italijanih zahtevani dogovor.

Vendar se začne glavna borba za občine šele sedaj. Mi smo vedno pripravljene za pošteno spravo, in če je na italijanski strani toliko dobre volje, kakor na naši, pride prav gotovo do sporazumljenja. Mi smo za delitev občin po narodnosti, ali tako, da ne bo zopet niti ena slovenska duša izpostavljena nevarnosti potujčenja. Ali prevrtili se ne damo. Ako se hoče kaka naša duša dobrovoljno prodati, bilo jej! Ukrati pa si ne pustimo niti ene duše več. (Viharno odobravanje).

(Radi preobilice gradiva smo morali govor dež. posl. Valentiča odložiti za jutranjo številko).

Slovenskemu visokošol. dijaštvu. Slovenskim abiturijentom!

V jeseni nastopi nova doba trpljenja in preganjanja slovenskega akademičnega dijaštva na avstrijskih visokih šolah na Dunaju in v Gradcu. Razna znamenja kažejo, da bo ta doba burnejša in krutejša nego katera koli doslej.

V Gradcu bo novoizvoljeni rektor pomagal nemškemu buršakom zadoščati plitvemu nemškemu šovinizmu; saj se tudi leta 1907/08 ni sramoval kakor dekan medicinske fakultete z nogami teptati akademične svobode, samo da je kril škandalozno početje nemškega burševstva.

Na Dunaju pa je skoro gotovo, da se burševskemu terorizmu posreči razbiti akademično menzo ter pograti Slovence iz podpornega društva za bolne visokošolce, kjer bodo potem neovirano gospodarili z društvenim denarjem po svoje, kakor so tega vajeni doslej. Razven tega so že pod pokroviteljstvom znanega olikanca Malika sklenili, da se bodo kruto maščevali nad Slovenci radi reanici, ki jim jih je povedala naša vseučiliška brošura.

Z ozirom na to pozivljamo akademično slovensko dijaštvo, v prvi vrsti slovenske abiturijente, da obrnejo nemškim vseučiliškim mestom hrbet ter odidejo na slovanske visoke šole, zlasti v zlato Prago.

Kaj nameravamo s tem?

Pred vsem se izognemo nemškemu bati nam in šikanam, ki jih zdaj tako kruto občutimo. Denar pa, ki ga zdaj znašamo nehvaležnim Nemcem, pride v slovanske roke.

Drugič se otresemo nemškega vpliva ter spoznamo, da je poleg nemške tudi slovanska nič manj važna ter nič nižje stoječa kultura. S tem se iznebimo predsodkov, da kraj velja samo ono, kar je nemškega izvora. Emancipacija od vpliva nemške kulture pa bo prvi korak k osloboditvi slovenskega naroda od sovražnih sil nas ter naš narodni razvoj ovirajočih Nemcev. Posledica temu pa bo krepkejši združeni avstrijskih Slovanov.

Najvažnejši razlog pa, da vam to priporočamo, je rešitev slovenskega vseučiliškega vprašanja.

Od kar so leta 1856 slov. juridična predavanja na univerzi v Gradcu prenehala, nismo napravili v stvari slovenske visoke šole niti koraka dalje. Narobe! Čimdalje bolj se bližamo dobi, ko nam bo sploh onemogočeno študirati na avstrijskih visokih šolah na Dunaju in v Gradcu.

Tako določo so privzile „nepriistranske“ avstrijske vlade, da odločujejo na visokih šolah na Dunaju in v Gradcu buršaki v svojem nebrzdanim, od raznih nemških malikov podpobovanemu šovinizmu; njihovega povelju se klanjajo akademične oblasti, „močne“ avstrijske vlade pa to mirno gledajo.

Slovenske državne poslance odločno pozivljamo, da napravijo odločneje korake v obrambo naših pravic!

Največ pa smo slovenski akademiki navezani na samopomoč. Sami rešimo slovensko vseučiliško vprašanje, če so drugi zato brezbrilni.

Prva stopinja rešitve bodi emancipacija od Dunaja in Gradca. Zato proč od teh burševskih gnezdi v slovansko Prago!

Če se slovenski akademiki koncentrirajo v Prago, dajo s tem najboljši povdarek naši zahtevi, da se tam zopet oživotvori slovenska juridična predavanja, ki so se pred letom 1856, vršila v Ljubljani in Gradcu, kar bi bil nekak provizorijski slovenske pravne fakultete in preiskušnja za naše bodoče profesorje. Ta predavanja se bi pozneje samo premestila v Ljubljano — in imeli bi svojo pravno fakulteto.

Slovenski akademiki in abiturijenti! — Uvažujte naš klic, pa obrnite hrbet neprijazni nemški tujini ter pojdite v bratsko Prago, ki vam nudi vsega, kar dobite na Dunaju in v Gradcu, razven tega pa vas sprejme z odprtimi, bratskimi rokami.

Da se Slovencem, ki niso zmogni češčine, olajša študij na češki univerzi v Pragi, se juristom dovoli delati kolokvije in izpite v nem-

ščini. Sicer pa je češčina tako slična slovenščini, da se ji vsakdo priuči v par mesecih. Samo nakoliko volje je treba!

Jesenice na Gorenjskem 8. avg. 1909, Za „Adrijo“ v Gorici: Fr. Pavšič l. r. Za „Adrijo“ v Pragi: Slavko Weigl l. r. Za „Balkan“ v Trstu: Karol Ferluga l. r. Za „Bodočnost“ na Stajerskem: Vekoslav Šumenjak l. r. Za „Gorotan“ na Koroškem: Čemer l. r. Za „Ilirijo“ v Pragi: Milko Hrašovec l. r. Za „Klub naprednih slov. akademikov“ v Celju: Milko Hrašovec l. r. Za „Prosveto“ v Ljubljani: Fr. Trampuš l. r. Za „Slovenijo“ na Dunaju: Anton Sovre l. r. Za „Tabor“ v Gradcu: Fr. Fischer l. r. Za „Triglav“ v Gradcu: Fr. Zupančič l. r. Za „Združena jngoslovanska društva v Pragi: Milko Hrašovec l. r.

„VELEIZDAJNIŠKI“ PROCES v Zagrebu.

Zagreb, 24. VIII.

Na popoldanski razpravi v ponedeljek je branitelj dr. Popović nadaljeval svoja izvajanja, na kar je bila razprava odložena na danes.

(128. dan razprave.)

Danes je branitelj dr. Popović na podlagi člankov v „Srbohranu“ dokazal, da se je samostalna srbska stranka trudila, da bi vzgajala prebivalstvo v drugačni smeri, nego trdi to obtožnica.

Po kratki pavzi je dr. Popović nadaljeval s svojimi predlogi ter je naglašal potrebo, da se prečitajo razni članki. Došlo je do kontroverze z državnim pravnikom, v kateri je dr. Popović naglašal, da je se svojimi predlogi ovrgel trditve obtožbe, katere je le nekoliko člankov postavila kakor dokaz za jako dvomljive trditve.

Po popoldanski pavzi je dr. Popović nadaljeval svoja izvajanja, na kar je branitelj dr. Lukinić ponovno utemeljeval svoje predloge in je opozarjal na važnost priči, ki jih on predlaga.

Ob 2. uri je predsednik odložil razpravo na jutri.

Preosnova ministerstva?

Za preje, nego je bilo zaključeno zadnje državnozbornsko zasedanje, so se bili raznesli glasovi, da se pogaja trgovinski minister Weisskirchner z opozicijo glede preosnove kabineta. Ker so pa ostala ta pogajanja brezuspešna, so potihnili ti glasovi. Čim je začel Globinski svoje akcije, so se zopet pojavili ti glasovi. Širijo se glasovi, da je rekonstrukcija kabineta baza, na koji se vrše pogajanja med vlado in opozicijo. Govori se celo o kandidatih za rekonstrukcijo. Novo ministerstvo bi bilo sestavljeno sledeče: Bienenrth, ministerski predsednik; Haerdth, notranje zadeve; Fuchs pravosodje, Weisskirchner trgovina, Pattai javna dela, Sylvestar železnice, dr. Pergalt nauk in bogocastje, dr. Globinski finance, Brat poljedelstvo, dr. Hruban, češki minister-rojak, Stapinski poljski minister-rojak, dr. Scheiner nemški minister-rojak.

Očitno je ta lista sestavljena po željah gospoda Bienenrtha, a namen jej je: Razbiti „Slovansko enoto“. Zato pa bržkone iz te moke ne bo kruha!

Fuzija hrvatskih političnih strank.

Iz Zagreba prihaja tolažljiva vest, da se v najkrajšem času zadiniti dve stranki: „Starčevićeva stranka prava“ (dr. Mile Starčević) in „Seljačka stranka“, ki jo je ustvaril posl. Stjepan Radić. Radićeva stranka se postavi na starčevićanski program iz leta 1894 in obveže, da ne bo več intransigentna proti vsem duhovnikom kakor takim.

Namišljeno revolucionarno gibanje v Pragi?

„Četko slovo“ je javljalo, da ima grof Aehrenthal v rokah dokumente, ki baje dokazujejo, da se je pripravljala v Pragi za časa srbske krize revolucija, in da Aehrenthal s pomočjo omenjenih dokumentov agitira na dvoru proti Čehom. Glasilo češko-klerikalnega poslanca Mysliveca „Novy vek“ potrjuje, da omenjeno poročilo „Četke slova“ ni brez podlage, ker je grof Aehrenthal omenil in celo pokazal poslancu Globinskemu neke take dokumente. Globinski ni smatral omenjenega naznanila za tajno, ter je stvar sporečil nekaterim češkim poslancem. V zadnji seji „Slovanske enote“ je prišla ta stvar v razpravo in je bilo ministru Začeku naročeno, da o stvari intervenira pri grofu Aehrenthalu, eventualno, da si izprosi privatno avdienco pri cesarju in mu stvar postavi. Minister Začek je obljubil, da stori to.

Pri vsem tem bo imel grof Aehrenthal bržkone še vedno poguma za trditve, da on nima s srbsko „veleizdajo“ ničesar opraviti! Ipak je mož iskal „veleizdajo“ in „revolucionarno“ gibanje celo na severu! Poseben prijatelj naš je ta — novi grof!

Črnogorci proti Italijanom.

Italija se je pred nekoliko leti vrgla na balkansko politiko, da pridobi na Balkanu področje za svojo trgovino. Pri tem je Italija gledala, da v vseh glavnih pristaniščih na črnogorski in na albanski obali naseli svojih državljanov. Italija je s tem svojim podjetjem nad vse vspela na albanski obali. Od Preveze, Avlona, Drača vse do San Giovanni di Medua ni pristanišča, kjer bi ne bilo itali-

janskih naselbin, ki trgujejo z notranjostjo dežele.

Ali Italijani so popolnoma zavzeli tudi črnogorsko obal. Dulcinj in Bar sta v njih rokah in oni posedujejo vsa glavna podjetja ob monopolu tobaka. Črnogorski trgovci je sedaj popolnoma odvisen od Italijanov, katerim pa so prišli na sled, da ne delujejo ravno solidno, kakor se je to obljubljalo črnogorski vladi. Radi tega vlada med domačimi trgovci veliko ogorčenje proti italijanskim kolonistom, ki so avstro-ogrski trgovini zaprli vsako pot v Črnogoro. Črnogorski domači trgovci ne morejo konkurirati z Italijani. Pa tudi če bi se med Avstro-Ogrsko in Črnogoro sklenila trgovinska pogodba, bi trgovci v Boki — ki so popred posredovali vso izvozno trgovino za Črnogoro — ne imeli od tega nikake bitstvena koristi vse dotlej, dokler se italijanskemu blagu ne zapre prehod v Črnogoro. Bokelji so bili in so še danes s Črnogorci poleg prejšnjih trgovskih zvez tudi v rodbinskih zvezah; bilo je torej naravno, da so Črnogorci z večo ljubeznijo kupovali potrebne stvari in blago pri lastnem sorodstvu, nego pri tujincih. V Baru, Nikšiću, Cetinju itd. je domačih trgovcev, ki odkrito govore, da je italijanska družba v Črni gori „Società Antivari anonima“ v pravo pogubo za črnogorski trgovski stan.

Krščanski socijalci o delavni možnosti parlamenta.

Iz krščansko-socijalnih krogov javljajo: Vprašanje uspostave delovanja državnega zbora se pojstruje vedno bolj do vprašanja obstanka parlamentarnega sistema v Avstriji. Ako se hoče tega — namreč parlamentarni sistem — ohraniti, potem je neobhodno potrebno, da pride do zadostne večine v državnem zboru, ki bi energično podpirala uradniško ministerstvo, ali pa, ki bi sama po svojih členih prevzela vlado. Prva rešitev bi bila v stvarno korist uprave vsakako bolj od druge. Vendar je le malo nade, da pride do take ureditve razmer. Sestavo vlade, ki bi izšla samo iz osebne koalicije, je treba smatrati za izključeno, ker bi taki koaliciji krščanski socijalci nekdar ne pritrili.

Umetniško-obrtna razstava v Odesi.

Prvega maja leta 1910 otvorijo v bogatem in krasnem ruskem emporiju v Črnem morju, v Odesi, veliko umetniško-obrtno razstavo, na kateri bodo zastopani ne le slovanski, marveč tudi neslovanski narodi.

Dnevne vesti.

Materini jezik Zilotta. Pišejo nam: Vaš včerajšnji članček o italijanstvu v Zadru in o Zilotti treba še nehalno spopolniti. Zilotto ne le da zna hrvatski, marveč je tudi sin hrvatske matere iz Makarske. A da v Makarski ni niti ene italijanske duše, to je notorično dejstvo, ki je poznajo tudi dalmatinski Italijani. Zilotto ne dovoljuje svoji materi, da bi prihajala k njemu v Zadar. — Pač pa zahaja on k njej, ker mora znjo govoriti hrvatski, a noče, da bi to čuli njegovi zaderski Italijani.

C. kr. pomorski vladi na uvaževanje. — Dve leti sta minuli, odkar se je c. kr. pomorska vlada odločila in dala na opetajočo prošnjo barkovljanskih ribičev iztebiti tamošnje pristanišče. To delo je stalo mnogo truda in tudi denarja. — Po dovršenem delu smo rekli: zdaj bomo brez skrbi za nekaj let.

Kaj pa! Pristanišče bo treba kmalu zopet trebiti na jednom koncu. In kaj je vzrok temu? Čujte! Ob strani pristanišča je ravnica c. kr. pomorska vlada napravila na prošnjo Barkovljanov mal pomol.

Takrat se je govorilo, da se bo pomol rabil izključno le za sušenje mrež. Pozneje pa smo spvideli, da je pomol namenjen za drugo, t. j. za razkladanje in nakladanje različnih materialov in tudi ljudi.

Omenjeni pomol pa še danes ni dovršen, kajti namjena mu, kar je najpoglaviteje: utrjenega površja-tlaka.

Namesto potrebnega tlaka, odločili so se gospodje na c. kr. pomorski vladi vzravnati pomol z različnim gramozom. Koliko časa pa stoji navoroženi gramoz na pomolu? O tem naj bi vendar prišli prepričati se prizadeti gospodje.

Ob južnem vremenu imamo valed močnih vetrov navadno hudo razburkano morje, ki buta z veliko silo svoje valove ob obrežje. — Ker je pomol tudi prenizek, je valovju odprta pot nanj. Tam valorje hudo razkopava in razjeda površje, a gramoz znaša naravnost v pristanišče. Ko se je pa počasi Posejdon ukrotil, zagledamo vse pomolovo površje polno nevarnih razorov in lukenj, kar pa dela hojo tudi ob belem dnevu zelo mučno in nevarno. Tako vzravnanje in razkopavanje pomola se ponavlja med letom dostikrat.

Ni čudo torej, da bo treba kmalu luko trebiti. Neštetokrat se čujejo na pomolu zelo robate in grde kletvine in pritožbe radi teh nedostatkov. Ali bi ne bilo umestno, da bi c. kr. pomorska vlada odločila preskrbeti pomol s prepotrebniim tlakom, da bo ustrezno takim načinom raznim strankam.

S tem bo gotovo utreženo tudi c. kr. pomorski vladi sami, ker bi se z enkratnim stroškom enkrat za vselej rešila nerazumnih pritožeb, zgražanj in jeze od strani občinstva

in tudi prepogostih stroško vza trebljenje juke. Naše jame se, da c. kr. pomorska vlada stori čim prej svojo dolžnost. O prostoru za usenjenje mrež pa prihodnjč.

Barkovljanski ribič.

Poziv Barkovljanom. V nedeljo bomo slavili v našem škedenju znamenito slavnost. „Edinost“ je že izdala parolo, naj se to slanje razvije v pravi narodni tabor. Želimo, da bi se naše narodne Barkovlje odzvale temu pozivu v čim največji meri. V ta namen smo si zagotovili par večih ladij, s katerimi se skupno odpeljemo na slavnost v Škedenj. V tej naši vožnji naj bo simbol, da je sinja Adria — naša. Zato pozivljamo vse narodne Barkovljane nujneje, da se udeležijo tega našega izleta. Kdor le more, naj pride, da bo naš obisk pri škedenjskih bratih čim impozantnejši. Priti je v barkovljansko pristanišče ob 1. uri in pol.

K reškemu bančnemu ropu. Reška „Bilancija“ poroča, da je prejel reški policijski ravnatelj Derendin več pretilnih pisem, mej temi tudi neko razgladnico iz Trsta, v kateri se ga v imenu „črne roke“ svari in pozivlja, naj takoj ustavi zasledovanja.

Poroke, rojstva in umrljivosti. Od 15. do 21. t. m. se je v tržaški občini poročilo 23 parov. Rodilo se je 151 otrok in sicer 79 moških in 72 žensk; od teh 27 nezakonskih. Umrla je 114 oseb, in sicer 56 moških in 58 žensk; od teh 48 izpod enega leta.

Tržaška mala kronika.

Krvolok? — Predinočnem ob 12.30 je kuhar Rhard Kraus, stanujoč v ul. Madonina št. 46 sedel pred durmi svoje hiše, ko se mu je neki neznan človek približal in ga brez vzroka s nožem ranil na glavi. Kraus je šel iskat prvo pomoč v ambulanco mestne bolnišnice.

Spal na cesti s 1000 kronami v žepu! Predinočnem ob 1. uri je redar zbudil moža, ki je spal na tlaku Sylosovega trga. Bil je to trgovec s živino Ivan Zaccaria iz Bartolopri Vidmu. Imel je v listnici 984 kron in 216 ital. lir. S takim zneskom v žepu zaspati na uličnem tlaku, je res rekord! Mož bi bil zares zaslužil, da ga kdo okrade.

Mnogo dela, malo dobička! Dva lopova sta včeraj popoldne na nemalem naporu ulomila ključavnico lope vratarice Italije Farenz v ul. Bacchi št. 4, ali drugzga nista našla nogo malo srebrno verižico. Pevrh tega sta imela še smolo, da ju je vratarica zasačila. Na njeno vpitje je prišel redar, ki je enega tatov aretiral. Druga se pozneje udeli. Ista sta Ivan Giraldu, star 25 let iz Kopra, težak brez posla in Natale Cimolino, star 19 let iz Trsta.

Zblaznil je 25 letni voznik Marij Gregorich, stanujoč v ul. Media št. 40. Spravili so ga v opazovalnico.

Prišel pod voz. — Peter Scarpa star 20 let, težak, iz Benetk, je včeraj v ul. Stadion skočil z voza, a je pri tem padel pod kolo, ki mu šlo čez desno nogo in mu zdrobilo kost. Prenešli so ga v bolnišnico.

Po stopnicah je padla postrežnica Katarina Desulič, stara 47 let stanujoča v ulici G. Gozzi ter si pri tem zlomila piščal na desni nogi. Zdravi se v bolnišnici.

Požar. Sinoči kmalu po 8. uri so telefonirali mestnim gasilcem, da je v ul. Chionza št. 17 nastal ogenj. Gasilci so prišli z 2 brigadnicami, a tam so zvedeli da gori v ul. Vienna št. 17 in sicer v II. nadstropju, kjer biva Lloydov kapitan g. Henrik vitez Zadro.

Soproga kapitanova je šla v spalno sobo s petrolejko v roki. Po nesreči je zadela z nogo v preprogo in padla. Seveda se je svetiljka razbila in kakor bi trenil, se je ogenj razširil na sobno pohištvo in začela je tudi goreti obleka na gospe, ki je obupno klicala na pomoč. Pribitele sta dve služabnici in vratar, ki so hitro strgali gorečo obleko z gospe, ne da bi se bila ista opekla.

Toda ogenj je skoraj popolnoma uničil eno posteljo in poškodoval tudi drugo pohištvo v sobi. Vendar so ogenj pogasili domačini prej nego so prišli gasilci. Škode je okolu 1000 K, ki je pa pokrita z zavarovalnico.

Tat v cerkvi. Minole nedelje je nekdo pustil za vratni zakristije pri sv. Antonu novem dežnik. Medtem, ko je lastnik dežnika vršil svoje opravilo v zakristiji, mu je nekdo odnesel dežnik! Doznalo se je, da je v zakristijo vstopil le neki „kum“, ki je prišel poizvedovat o nekem krstu. Lastnik mokroposušene dežnika je čakal, da se „pošten“ kum vrne z dežnikom, a umovni je prišel, toda brez dežnika. Ker je okradeni sumil, da je že na pol pijani kum ohranil dežnik kje v bližini, je na svojo pest napravil malo preiskavo in posrečilo se mu je dobiti dežnik v neki bližnji krčmi.

Dežnik je torej našel zopet pravega gospodarja, oziroma je gospodar našel svoj dežnik, ali stvar ni rešena, ker je bila prijavljena redarstvu.

Kakor razvidno je tudi med „kumi“ in celo v cerkvi nevarno puščati dežnik.

Loterijske številke izžrebane dne 25. avg. 1909.

Brao	59	84	10	5	67
Isomost	40	37	59	4	47

Koledar in vreme. — Danes: Zefirin pap. — Jutri: Josip Kal. sp. — Temperatura včeraj 2. uri popoldne + 27. Cels. — Vreme včeraj: lepo.

Vremenska napoved za Primorsko: — Lepo, večinoma jasno. Zmerni vetrovi. Vroč. Najprej jasno, potem motno.

Društvene vesti.

Glazbeno društvo „Trst“ naznanja svojim članom, da se bodo tamburaške vaje vršile jutri v petek od 8. in pol do 10. ure in pol v novih društvenih prostorih ul. S. Sebastiano 6. I., v prostorih društva „Jadran“. Istotako se bodo vršile pevske vaje v soboto zvečer. Želijo je obilne udeležbe.

Pevsko društvo „Adrija“ v Barkovljah vabi gg. pevovodjo, pevce in pevke na pevsko vajo, ki bo danes zvečer, kjer se tudi pogovorimo glede nedeljskega izleta po morju na slavnost „Veleaile“ v Škedenj.

„Čitalnica“ pri sv. Jakobu. — Kakor že objavljeno uprizaro „Čitalnica“ v nedeljo 19. sept. krasno nar. igro „Zaklad“. V kratkem podamo malo črtico o ti najnovejši nar. igri. Danes četrtek točno ob 9. uri pevka vaja za možki zbor.

Darovi.

— Za možko podr. sv. Cirila in Met. je nabralo slovensko omizje o priliki plesa na postaji v Davinu K 4.70. — Hvala darovalcem. Denar hrani uprava.

Vesti iz Goriške.

Županska zveza. — Iz Dutovelj Ustanovni ahod „županske zveze“ na Krašu se je konečno izvršil dne 22. t. m., kakor je bilo že razglašeno. Udeležitev je bila bolj skromna, a je to zakrivil dež, ki je vse popoludne in neprestano lil.

Imenom pripravljalnega odbora je otvoril zborovanje g. J. Vran, župan iz Tomaja. Pozdravil je zborovalce in v jedrnatih besedi obrazložil namen županske zveze ter koristi, ki jih pričakujemo od tega važnega društva. Opravičivši zbrano središče Dutovlje za ta sestanek, prešel je na drugo točko vnapreda, t. j. prečitavanje pravil. — Vprejeta so bila na znanje brez opazek, nakar je bil izvoljen odbor.

Predsednikom je bil izvoljen g. Vran, njega namestnikom g. J. Švara, podžupan v Komnu.

Ostali odborniki so: gg. M. Znidaršič podžupan v Sežani, Albin Strekelj, učitelj in župan v Naklem, Fr. Nemec, podžupan v Nabrežini, Filip Hočevar, župan v Stanjelu in Fr. Gregič, župan na Velikem dolu.

Županska zveza je torej vstvarjena. Želimo vrlo zbranemu odboru mnogo vapeha. Modro, a neustrašeno naprej!

Na delo, ker resni so dnevi — posla Vas čaka obilo, — in pa še kako nujnega!

x Polom laških podjetij. Gospodarski polom v laški liberalni stranki, ki je prišel pri banki popolare, se širi od dne do dne. Pred dnevi smo poročali o zatvoritvi pristno laškega hotela pri Mazzini. Sedaj nam poročajo, da je sodnija zapečatila laško zadruge jestvin v Ločniku. Od ustanovitve te zadruge pa do danes ni bilo nobenega občnega zbora, ne računov, ne bilanc! Delničarji bodo morali tudi tu založiti precejšnji primanjkljaj. Tudi komaj dograjeni luksurijsni združni hotel „Acclif“ v Ločniku se nagiblje k sušici.

Proda se

materijal in okna

onih hiš, ki se posujejo v ulici S. Lazaro, Corso in ulica S. Caterina. — Za informacije obrniti se na lice mesta.

Prostovoljna prodaja POSESTVA

Šlegljavih dedičev v Šturiji (Vipava) (hiša, hlev, velik vrt). — Pripravno za kupčijo. — Pojasnila daje Danilo Šapla, posest. v Šturiji.

Kaj je

Najbolj preizkušeno in od prvih avtoritet ter tisočev praktičnih zdravnikov tuzemstva in inozemstva priporočeno živilo za zdrave in na želodcu bolne otroke in odrasle; ima veliko živilno vrednost, pospešuje tvoritev kosti in mišic, ureja prebavo in je v rabi ceneno.

Pozor! M. LEVI Pozor!

Trst, ulica S. Giacomo št. 7 (Corso) Trst Kupuje rabljeno pohištvo, ponošene obleke in šivalne stroje. Pisati dopisnico. Pride sam na dom.

NOVA PRODAJALN. BLAGA ZA MOŠKE OBLEKE GIUSEPPE SPECHAR

TRST, ulica S. Caterina št. 9 — Piazza Nuova je bogato založena z veliko izbero — zadnjih novosti za pomladansko sezono po jako zmernih cenah. — SPECIJALITETA PRAVEGA ANGLEŠKEGA BLAGA. Izbera srajc, ovratnikov, ovratnic, zapestnic itd. — Na željo se pošiljajo uzorci.

Velika zaloga koles RUDOLF RÖTL

TRST, ul. Acquedotto 21. Telefon 1238.

Zaloga koles: Peugeot, Waffrenrad, Standard od 150 kron naprej. Pnevmatiki in potrebščine.

Mehanična delavnica. Hitra postrežba Cene zmerne

Po neverjetno visokih cenah se večkrat kupuje blago za moške in ženske obleke. Temu se lahko izognete, ako naročite blago direktno pri tovarni. Zahtevajte tedaj brezplačno pošiljatev moje zbirke jesenskih in zimsk. uzorcev. Imam v zalogi samo najboljše blago zadnjih novosti. Franz Schmidt, Jägerndorf 103. Avstrijska šivilja.

Dr. Fran Korsano. Specijalist za sifilitične in kožne bolezni. ima svoj ambulatorij v Trstu v ulici San Nicolò št. 9 (nad Jadransko banko). Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 6. in pol popol.

G. Levi Minzi & Co.

Nova in bogata zaloga vsakovrstnega

POHIŠTVA

Spalne in jedilne sobe na izbero. Najnovejši uzorci.

Trst, Via dei Rettori št. 1. Telefon št. 71 Romano IV

AL MONDO

Preseljena iz Barriere št. 33 v ul. dell' Istria št. 8 (Sr. Jakob)

Velika izbora moških, deških in otroških oblek. Zaloga blaga za obleke po meri. Srajce spodnje hlače, nogovnice, pletenice, ovratniki zapestniki, ovratnice itd. itd. v bogati izbiri. Zaloga najboljših modrih, rumenih in belih jop za mehanike itd. Specijaliteta: hlače za delavce. Vse po najzmernejših cenah.

ŠIRITE „EDINOST“

Cene zmerne. Telefon 1395

Umetni zobje Plombiranje zobov.

Izdiranje zobov brez

vsake bolečine v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Züscher

TRST ulica della Caserma št. 13, II. nadst.

Interesantna !! NOVOST !!

Nenavadno presenečenje. Avtomatično vžigalo

„REGENT“.

Žepno kresilo in istočasno žepna svetilka. Jako elegantno in praktično. Navadno uporabljanje s 1 roko.

Z enim pritiskom ogenj in luč.

Cena s opisom vred: 1 komad K 3.30; 3 komadi K 7.75; 6 komadov K 15.—; 12 komadov K 27.—. Poštne pristojbine, ako se pošlje denar naprej ali pa po povzpetju. ALOIS SCHAUMANN DUNAJ, V. Leitgebasse št. 7 III. PO POVZETJU STANE 50 STOTINK VEČ.

Odprlo se je novo veliko skladišče

POHIŠTVA

in tapetarij

Paolo Gastwirth v ulici Stadion št. 6, Tel. 22-85

z veliko izbero popolnih sob vsakega sloga in moderne risbe ter popolnih oprav za stanovanja. —

Zadnje novosti te stroke. Zamore si vsakdo ogledati, ne da je primoran kupiti

Za turliste, potnike, lovce

in vse one osebe, ki morajo mnogo hoditi, je

LYSIPONION - PRENDINI

jako priporočen.

Lysiponion-Prendini je čudovito mazilo ki varuje noge proti mehurjem, žuljem in gorečim po dolgih pohodih. CENA ŠKATLJI 1 KRONA.

Zaloga v Trstu: Lekarna Prendini in Agenoija Zulini, kakor tudi v vseh večjih prodajalnicah in mirodlinicah.

ANTON REPENŠEK

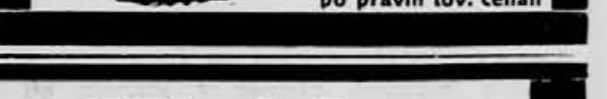
knjigovez v Trstu, via Ceollia 9

priporoča slavnemu občinstvu svojo moderno urejeno delavnico

v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča dela točno in po zmernih cenah. SVOJI K SVOJIM!

Bogomil Pino

divši urar v Sežani ima svojo novo prodajalnico v TRSTU ul. Vinc. Bellini 13 nasproti cerkve svet. Antona novega. Vsakovrstne verižice po pravih tov. cenah

Giuseppe Waldner

TRST - ulica Media 3 - TRST Zaloga jelovega lesa s prodajo na drobno in debelo. — OKVIRJI iz bukovega in jel. lesa.

Izbere vsakovrstnih obloženih in ostruženih predmetov iz bukovega in jelovega lesa itd.

Bogata izbora obložkov. — Lopate za pekárje.

Tudi tukaj so delničarji najstrupenejši Lahi iz Lučnika in iz Gorice. Zazidali so bili v ta hotel okoli 90.000 K! Kakor se vidi povsod „pristno“ gospodarstvo!

x Iz Pevme poročajo, da so sklenile tamnošnje rodoljubne gospice ustanoviti podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. — Tako je prav!

x V Korminu se odpravi 1. septembra otroški vrtec družbe sv. C. in M. Za vrtnarico je bila imenovana te dni gospica Rez iz Gorice.

x Občinske volitve v Gradežu se vrše te dni in so važne, ker ne bodo brez upliva na predstoječe dež. zborake volitve v furlanskem delu dežele. V torek je volil tretji razred in so zmagali liberalni kandidati z 241 proti 154 glasovom, ki jih je dobila liberalna lista. Ker je volil Gradež vedno klerikalno, pomenja ta izid spričo predstoječih deželnozborakih volitev, precejšen udarec za Faidustijsko stranko.

x Semenji sv. Jerneja je prišel v Gorici v torek in traja osem dni. Seveda, to ni niti senca nekdanjih sejmov; le par barak je postavljenih na Travniku in na Stolnem trgu, katere spominjajo na to v starih prejšnjih časih znameniti semenji. Posebnost tega semnja je kupčija s ptici.

x Nezgodna. Neki Josip Batič iz Gorice je peljal voziček proti postaji. Blizu kavarne „Cervo“ mu je mahoma prišla slabost in je padel nezavesten na tla. Priskočili so mimogredoči ljudje in ga zdravniki. Batič se prenehal na dom, a tam je izdihnil, ne da bi bil prišel prej k zavesti. Najbrže ga je zadela kap.

x Kmetijsko predavanje. V nedeljo 15. t. m. se je vršilo v Šabreljah kmetijsko predavanje o povzdigu tamnošnje živinoreje. Predaval je pristav slovenske dež. kmetijske šole g. Anton Podgoršek, ter dal tudi pojasnila na razna vprašanja.

Predavanja se je udeležilo okoli 100 poslušalcev.

x Baron Locatelli pred sodniki. Neki Tomadoni iz Kormina je podal ovadbo proti korminskemu županu in bivšemu poslancu baronu Locatelliju radi zlorabe uradne oblasti in omejitve osebnih svobod, ker ga je župan dal zapreti, ko ni hotel plačati neke globe. Ovadba ima politično ozadje, zato se z napetostjo pričakuje izida.

x Kazen radi psa. Kmet Ignac Ličen iz Rihemberka je bil obsojen na globo 10 K odnočno v zapor do 48 ur, ker je pustil na svobodo nekega psa, brez nagobčnika. Psa mu je bil izročil v varstvo njegov prijatelj. — Pes je namreč ugriznil nekega kmeta.

x Izpred sodnije. — Občinski stražar v Tolminu je zalotil nekega Antona Torkar, ko je precejšnjo množino apna, ki je občinska last, spravil na svoj dom. Stražar je pozval Torkarja, naj vrne ukradeno blago, a Torkar ni hotel ničesar vedeti o tem in je stražarja že zmerjal in mu grozil. Prisodili so mu dva meseca trde ječe.

x Nezgodna. — Anton Žnidarčič, 58 let star, s Kanakalega je ravnal z mlatinim strojem tako neprevidno, da mu je ta zmečkal levo roko. Na njegovo vpitje so prikočili sosede ter ga spravili v goriško bolnišnico, kjer so mu morali zdravniki odrezati poškodovano roko.

V Solkanu je umrl 29-letni mizarški delavec Josip Vizintin. Pok. je bil znan kakor izvrsten pevec. Pogreb se je vršil dne 19. t. m. ob veliki udeležbi ne le iz domače in bližnjih, ampak tudi daljnjih vasi. Udeležila so se tudi vsa domača društva: Narodna čitalnica z zastavo in krasnim vencem, solkanški „Sokol“ s totako z vencem, domači pevski zbor pod vodstvom gosp. učitelja Bajta, brata sokačaka godba iz Prvačine, socialna demokracija lepim vencem. Slednjič so nosili lep venec znanci in prijatelji pokojnikovi.

Vsem, ki so blagomu pokojniku izkazali poslednjo čast, bodi izrečena prisrčna zahvala.

Za štrajkujoče v Ajdovščini se je nabralo v gostilni gosp. Mohorčič v Sežani znesek Kr. 21.50. To svoto sta nabrala gosp. Mohorčič in gosp. Šmuc. Omizje v gostilni gosp. Stolta iz Sežane je poslalo znesek Kr. 10. Vsem darovalcem najpriarnejša hvala! Sokol v št. Andreju priredi dne 29. t. m. svojo prvo slavnostno veselico z zelo zanimivim programom. Veliko zanimanje vlada za to prirediteljo po občini in okolici. Prišlo je svoje vdeležbo mnogo društev sokolških in pevskih. Mladina že nestrpno čaka prihodnje nedelje. „Sokol“ se pridno vadi v telovadbi, odbor hiti z nervozno hitrostjo, da uredi vse za ta dan potrebno.

Razne vesti.

Najstarejši častnik Radeckega umrl. Dne 21. t. m. je umrl na Dunaju stotnik v pokoj Edmund Steiner v starosti 88 let. Pokojnik se je na delu dunajskih dobrovoljcev pod maršalom Radeckim udeležil leta 1848, in 1849, vojne v Italiji. Razen tega se je boril v vojnah leta 1859, in 1866. Leta 1868. je po tridesetletni vojaški službi stopil v pokoj.

Smrtne obsodbe v Rusiji meseca julija. V mesecu juliju t. l. so bile v Rusiji obsodjene na smrt 102 osebi, in sicer 19 v Tiflisu, 17 v Karsku, 15 v Kijevu, 11 v Varšavi, t. d. Vsa vas pogorela. — Iz Krapine poročajo: V vasi Dukovec pri Krapini je v ne-

deljo predpoludne nastal ogenj, ki je uničil vso vas, izzemši 4 hiš. Škoda je ogromna: okoli 150.000 kron. zažgali so otroci, ki so se igrali z vžigalicami. — V istem času je začel goreti tudi gozd pri Dalca (tudi blizu Krapine), a so gašilci po velikem trudu pogasili ogenj.

† Vladislav Boguslawski. — Umrl je 18. t. m. v Varšavi v starosti 71 let nestor poljske publicistike in kritike, redaktor „Biblioteki varšavski“, Vladislav Boguslawski.

Otroka ukradena. — V St. Louisu v Severni Ameriki sta bila ukradena pramožnim roditeljem 5letna deklica in 5leten deček. Štiri ure po tatvini je dospelo pismo, v katerem se je zahtevalo od roditeljev 25.000 odkupnine. Zapri so štiri Italijane, ki so sumljive tatvine.

Japonski manevri. Minule dni so imeli na Japonskem velike vojne manevre. Pešci so grozno trpeli valed napornih pohodov. Neznosna vročina je zahtevala med moštvom neizmerno veliko žrtv. Samo pri jedni vaji posadke iz Osake je padla cela stotnja ljudi. V Takasakiju in Hamamatsu je padlo 42 mož. Japonska javnost se prav nič ne razburja zaradi teh vesti, temveč jih smatra za naravne, češ, da se moštvo mora utrditi za vojno.

Samomor trinajstletne deklice. — Iz Kostnice poročajo od 24. t. m.: V švicarskem kopališču Stekborn je bival praški vseučilišni profesor dr. Rüdnitz z dvema hčerama. Najmlajša 13-letna Ida je imela v kratkem oditi v nek penzionat v Gaisenhofu na Badenskem. V soboto se je podal profesor s svojo ženo v omenjeni penzionat, da se dogovori zbog vprejetja svoje hčere. V odsotnosti roditeljev sta šle obe hčerki profesorjevi v gozd na sprehod, 13 letna Ida se je nekoliko oddaljila od sestre v grmovje, vzela iz žepa revolver — ki ga je bila vzela očetu — in se natrčila v sence. Bila je takoj mrtva. Vzrok samomora ni znan. Roditelji menijo, da se jej je zmešalo.

„Tržaška posojilnica in hranilnica“

✠ Piazza della Caserma št. 2, I. n. ✠

v lastni hiši (Vhod po glavnih stopnicah) Telefon 952

Ima na razpolago jekleno varnostno celico

ki je varna proti vlamu in proti požaru, v kateri so shrambice, ki se oddajajo strankam v najem in sicer

za celo leto kron 30 za četrt leta kron 12
za pol leta „ 20 za en mesec „ 6

Shrambice so 24 centimetrov visoke, 21 centimetrov široke, 49 centimetrov globoke. — Shrambice ne more nihče drugi odpreti kakor stranke, ki same osebno shranijo svoje stvari, kojih ni treba prijaviti.

Oddaja hranilne pušice

katere se priporoča posebno starišem, da na ta najnovejši in najuspešnejši način navajajo štediti svojo deco

Nadaljna pojasnila daje zavod ob navadnih urah.

Novici in Novice

ne zamudite obiskati dobroznano slaščičarno ::

Matteo Stoppar :: Trst

ulica S. Giacomo št. 7 (Corso) - Filijalka: ulica Glus. Caprin št. 9

kjer najdete bogato in veliko izbero Konfetov bomboniere in sladščic po zmernih cenah. Vina in likerji prav dobri v botilkah. Telefon 1464

Automobilisti in motociklisti pozor!

Giuseppe Colonna, Trst

Specijaliteta vulkanizovanih poprav na pnevmatikih

Lastna delavnica: Ulica Acque št. 4

Vulkanizovanje, moja lastna specijaliteta, lastno izdelovanje Antiderapantov iz usnja in Caoutchouc-a, pokritja z gladkim gumijem, plakete in poprave z elastiko na počenih ali prerevanih pnevmatikah vsake znamke. —

Poprave se izvršujejo točno in solidno ter se zajamčijo. CENE ZMERNE.

NOVO POGREBNO PODJETJE H. STIBIEL in dr.

z bogato opremo za vsakovrstni pogreb. se je preselilo na

Corso št. 49 (Piazza Goldoni)

in prodajalnice mrtvaških predmetov in vsakovrstnih vencev iz umetnih cvetlic perle, porcelana itd. itd.

: Velika zaloga :

voščenih sveč.

Prodaja na deb. in drobno.

Mali oglasi

Mesnica med Opčino in Banami

Podpisani usojam se naznaniti slavnemu občinstvu, da pričnem prodajati z 29. avgustom v moji mesnici na Opeški cesti, ki vodi v Bane, goveje meso po nizki ceni in sicer: sprednji del à 96 vln. kilogr. in zadnji del à 1 K 20 vln. kilogr. — Za obilen obisk se toplo priporoča KAROL VATTÀ, lastnik. 1460

Proda se ljudska kuhinja z vso opremo v ulici Giulia št. 25. 1449

Dvorec z vrtem in posestvom, pol ure od postaje Dutovlje-Skopo, je na prodaj. Podrobnosti pri Ter. Kosič, Tomaj 106 p. Dutovlje. 1452

Odda se kavarna na Opčinah pod dobrimi pogoji. — Piščane, Opčine. 1448

Prodajo se moderne spalne sobe in ravnotako raznovrstno pohištvo ter sprejema naročilo za vsakovrstna mizarstva dela. — Majcen Miloš, mizar, Leo 2. 1403

Gostilničar Kulot „Pri treh prijateljih“ v Gorici, ulica Caserma 11, se priporoča z dobro kuhinjo in izvrstnim vinom. 1322

Fotograf Anton Jerkič Trst, Via delle Poste št. 10, Gorica, Gospodarska ulica št. 7. 1357

Gostilna „Al Ginnasio“ ul. Squero nuovo 7 ima pijače in jedila prve vrste. Priporoča se slavn. občinstvu za obilen obisk H. Kosič. 1237

MIRODILNICA E. Cociancich

Trst, ulica Ugo Foscolo

Filijalka: ulica dell' Industria št. 668

TELEFON 19-6

Zaloga kraljstevskih, em-izdelanih barv, posebna orodja za čiščenje poda. PRODAJA NA DROBNO IN DEBELO.

FILIP IVANISEVIĆ zaloga dalmatinskega vina

lastni pridelek v Jesenicah pri Omišu v ulici Valdirivo št. 17 (Telefon 1405) v kateri prodaja na malo in veliko. — Nadalje priporoča slav. občinstvu svoje gostilne „All'Adria“ ulica Nuova št. 11 in „Al fratelli dalmati“, ulica Andoche št. 8, v katerih toči svoja vina I. vrste.

PEKARNA

Melchiorre Obersnù

ulica P. L. da Palestrina št. 4

prodaja sveži kruh

trikrat na dan.

Postrežba na dom za družine in javne lokale Specijaliteta bliskoti lastnega izdelka.

Poskusite Fl-BOVO KAVO „Salutin“ ki je naj-nejši in najzdravejši kavni pridelatek. Dobiva se v vseh boljših prodajalnicah.

Aurelio Herbig

Civilni geometer. — Avtorizovani zapriseženec

Trst, ulica Nuova 42, II. nad.

sprejme merjenja, eksproporacije, instalacije itd. splošno vsa geometrična dela.

Pekarni in slaščičarni

BIAGIO MADON, TRST

ul. Ghega št. 7 in ul. Caserma št. 12

sta preskrbljeni s svežim kruhom 4-krat na dan, kakor tudi s slaščicami in sladkimi prepečenci prve vrste. POSTREŽBA NA DOM.

Pekarna in slaščičarna

Benedikt Suban

TRST, ulica Donato Bradamante 11

je preskrbljena s kruhom lastnega izdelka ter veliko izbero vsakovrstne moke najbolje vrste. — Svež kruh 3-krat na dan. — POSTREŽBA NA DOM.

Hočete se prepričati?

obiščite velika skladišča

Marije ud. Salarini

Ponte della Fabra 2 | ul. Poste Nuove

(vagal Torrente) Alla città di Londra

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuh in ranih paletov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški). Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

HOTEL „ABBAZIA“

Ulica Geppa št. 20, Trst

(Piazza Caserma) popolnoma pre-

novljen in preskrbljen z vsem

komfortom. Sobe od K 2— naprej.

Omnibus k vsakemu vlaklu. Re-

stavracija slov. in nemško kuhinjo.

Cene zmerne. Udani J. Woschitz.

ANTON SKERL

mehanič, zapriseženi izvedenec

TRST, Carlo Goldonijev trg št. 11

Zastopnik tovarne koles in motokoles „Puck“

Reparira in zaloga električnih svetilk, inštal. in prodaja gramofonov, sonofonov, in fotografov. Zaloga priprav za točile in lastne delavnice za popravilne šir. stroje, koles, motokoles itd.

Velika zaloga pripadkov po tovar. cenah

TELEFON št. 1734.

Krčmarji in ---

--- gostilničarji!

V ul. Giulia št. 16 se je odprla velika zaloga na drobno, stekla in porcelane, namiznih kozarcev in kozarcev za pivo po jako nizkih cenah.

Se priporoča udani

Gustavo Marco.